

Samarbete för stiftsgårdar

I många generationer har människor sökt andlighet och gemenskap på Svenska kyrkans stiftsgårdar. Det gäller inte minst konfirmander och andra grupper av barn och ungdomar. Men flera av gårdarna har stora renoveringsbehov och/eller sviktande ekonomi, vilket kan innebära en risk för verksamheten på sikt.

I Uppsala stift har kyrkan börjat samarbeta med Svenska Turistföreningen (STF) för att trygga framtiden för stiftsgården i Undersvik. Samtidigt som det är långsiktigt ekonomiskt hållbart ger det kyrkan möjligheter att nå ut till fler. Med hjälp av gården byggs nya relationer. Denna broschyr ska inspirera andra som söker nya vägar för stiftsgårdsverksamheten.



**Svenska
kyrkan**

Relationsbyggare

Genom att öppna upp stiftsgården skapas förutsättningar för nya relationer som kan öka kunskapen om Svenska kyrkan. Många är i dag obekanta med vårt hållbarhetsarbete, samhällsengagemang och hur för-

samlingarna arbetar med ensamhet, sorg och kris. Tillsammans med STF har Uppsala stift gjort stiftsgården till en ännu mer välbesökt mötesplats där vi kan väcka nyfikenhet och skapa förtroende för kyrkan.

En hållbar lösning för Undersvik

Stiftsgården i Undersvik ligger naturskönt bland Hälsingeskogar, sjöar och fält. Den är byggd på 1850-talet och användes från början som lanthandel. 1943 köpte Uppsala stift gården och året därpå öppnades den i kyrkans regi. Undersvik har alltså i mer än 80 år erbjudit gäster en andlig hemvist. Men med åren blev underhållet eftersatt och kring 2019 stod det klart att det behövdes en omfattande renovering.

Det var en svår ekonomisk utmaning för Uppsala stift som började undersöka olika alternativ. Lösningen som bedömdes mest långsiktigt hållbar var ett samarbete med Svenska Turistföreningen: Kyrkan behåller gården i sin ägo och renoverar den. STF tar över den operativa driften och betalar en hyra som är kopplad till omsättningen i verksamheten, med förhoppningen att det på sikt ska bekosta den här renoveringen och nästa.

I maj 2023 öppnade STF Undersvik Gårdshotell och Vandrarhem för konfirmationsgrupper och i september samma år slogs portarna upp för allmänheten. Kapellet och andra rum för kyrklig verksamhet finns kvar och många av våra tidigare gäster har återvänt.

Men nu kommer även nya gäster, vilket innebär ett tillskott av pengar och en möjlighet för fler att få upp ögonen för Svenska kyrkan. Bara under det första kvartalet 2024 översteg omsättningen den högsta årliga omsättning gården någonsin har haft.

Varför STF?

Tillsammans med Svenska Turistföreningen kan man skapa välkommande och hållbara mötesplatser. STF är en ideell medlemsförening med över 200 000 medlemmar. Den grundades 1885 och arbetar för att alla ska kunna upptäcka och ha tillgång till Sveriges natur och kultur – i dag och i framtiden.

Föreningen verkar för ett minskat klimatavtryck, småskalig turism och ett hållbart friluftsliv. Detta ligger i linje med Svenska kyrkans färdplan för klimatet som bland annat uppmanar oss att resa hållbart.

STF har en erfaren organisation med flera egna anläggningar runt om i Sverige, vilket gör marknadsföring och drift effektiv. Det finns en stab med ekonomi, HR och IT samt en kommersiell avdelning med bokning, prisoptimering och försäljning.



Maria Ros Hjelm, generalsekreterare för STF, hoppas på fler samarbeten med Svenska kyrkan och gläds åt detta första:

”Undersvik är ett väldigt bra tillskott i vårt arbete att få fler människor att upptäcka Sverige hållbart. Målsättningen är att det ska vara en inkluderande mötesplats för natur och kulturupplevelser som inspirerar till både lärande, aktivitet, vila och reflektion.”

Samverkansmodellen Sju sovare

Namnet är inspirerat av legenden om de sju kristna pilgrimer som följdes av kejsaren Decius. De överlevde tack vare att Gud gömde dem i en grotta där de sov i nästan 200 år. Med konceptet Sju sovare hoppas vi att minst sju stiftsgårdar ska få goda möjligheter att utvecklas i samarbete med STF.





Modellen i korthet

- Varje stiftsgård behåller sin karaktär och inriktning men hyrs ut till STF som står för drift, marknadsföring, HR, mat, ekonomi med mera.
- Gården får fördelar av att samarbeta med en operatör som kan besöksnäring och drift och samtidigt delar våra grundläggande värderingar. Vi förenas i respekten för skapelsen, närheten till naturen och tanken att människor ska kunna mötas i rofyllda miljöer oavsett plånbok.
- Genom att stiftsgårdarna samverkar i "Sju sovare" skapas långsiktiga förutsättningar för en effektiv ekonomisk och teknisk förvaltning.

Det finns flera områden där stifts-samverkan kan bidra till en effektivare användning av Svenska kyrkans kompetenser och resurser, exempelvis när det gäller kompetens inom fastighetsområdet.

Modellen Sju sovare skulle kunna vara en av många samverkansformer för att upprätthålla ett ansvarfullt ägande av kyrkans fastigheter.

Gynnsamt för alla

- Samarbetet gynnar såväl gästerna som Svenska kyrkan och Svenska Turistföreningen.
- Målgruppen breddas, fler besöker stiftsgårdarna och får möjlighet att upptäcka kyrkans verksamhet.
- Svenska kyrkan kan behålla fastigheterna och säkerställa att de förblir viktiga mötesplatser för människor som söker andlighet.
- Vi möjliggör gränsöverskridande möten för alla plånböcker och resesällskap.
- Det blir ekonomisk hållbart när förvaltningskostnaderna minskar och antalet gäster ökar. Kvaliteten säkras med en effektiv och professionell driftsorganisation.
- STF kan erbjuda natur- och kulturupplevelser på fler anläggningar utanför fjällområden.





Fler stiftsgårdar

Uppsala stifts vision och ambition är att andra stiftsgårdar ansluter sig till samarbetet. Fler kan ha nytta och glädje av denna modell för hållbart ägande, underhåll och breddad målgrupp.

Samtidigt innebär lösningen inte att allt blir strömlinjeformat. De enskilda gårdarna behåller sin prägel och tecknar egna samarbetsavtal.

Varje stiftsgård har sina unika förutsättningar och sin egen väg att vandra.



Vara med i Sju sovare?

Stiftsgårdarna behöver vara belägna i natur- och kulturrika områden och nåbara med kollektivtrafik. De ska vara i bra skick eller ha en plan för renovering om de är i sämre skick. Det förutsätter att vi som ägare är engagerade i samarbetet, samtidigt som STF:s engagemang gör investeringar i gården tryggare.

1. Modellen bygger på att stiftsgården ägs av en egen juridisk person vid sidan om stiftsorganisationen.
2. Ett samarbetsavtal tecknas mellan den juridiska personen och STF. Där regleras hur verksamheten ska bedrivas och hur den kan utvecklas. Avtalet upphör när hyresavtalet går ut.
3. Ett hyresavtal tecknas mellan den juridiska personen och STF på ungefär tre till fem år. Hyran bör baseras på de intäkter som besökarna genererar.
4. Den juridiska personen träffar ett samarbetsavtal i "Sju sovare", tillsammans med de andra juridiska personerna.

Sju sovare
Gemensam ekonomisk, administrativ och teknisk förvaltning

Undersvik 1
Samarbets- och hyresavtal med STF

Stiftsgård 2
Samarbets- och hyresavtal med STF

Stiftsgård 3
Samarbets- och hyresavtal med STF

Stiftsgård 4
Samarbets- och hyresavtal med STF

Stiftsgård 5
Samarbets- och hyresavtal med STF

Stiftsgård 6
Samarbets- och hyresavtal med STF

Stiftsgård 7
Samarbets- och hyresavtal med STF

”Vill vi satsa på kristen tro i nästa generation behöver vi trygga framtiden för våra stiftsgårdar.”

Biskop Karin Johannesson,
Uppsala stift



Intresserad?

Sju sovare säkerställer en långsiktigt hållbar förvaltning av Svenska kyrkans stiftsgårdar. Vi kan nå nya målgrupper och behålla våra viktiga mötesplatser för människor som söker andlighet i en varm och inkluderande miljö.

Kontakta gärna oss!

Lena Aune, verksamhetsutvecklare,
Uppsala stift
018 - 68 07 17 / 076 -113 90 98
lena.aune@svenskakyrkan.se

Roberth Krantz, 1:e vice ordförande
stiftsstyrelsen, Uppsala stift
roberth.krantz@svenskakyrkan.se

Kicki Lidén 2:e vice ordförande
stiftsstyrelsen, Uppsala stift
kicki.liden@svenskakyrkan.se

Mer information om Stiftsgården
Undersvik och konceptet Sju sovare
hittar du på [svenskakyrkan/
upsalastift/undersvik](http://svenskakyrkan/upsalastift/undersvik)

